

Fagkatalog 2017-2018

Rissa videregående skole

- om programfag og fagvalg for elever på ST

Denne fagkatalogen er laget for deg som skal velge programområde og programfag for Vg2 og Vg3 på de studieforberegende utdanningsprogram.

Katalogen inneholder en god del generell informasjon, men beskriver også programfagene og reglene du må følge når du skal velge.

Du kan også finne mye god informasjon om videregående opplæring på nettstedet www.vilbli.no.

Informasjon om opptakskrav og videre studier på høyskole og universitet finner du på www.samordnaopptak.no

Selv om alle de fagene vi tilbyr står beskrevet, er det ikke hundre prosent sikkert at absolutt alle fagene blir igangsatt når høsten kommer. Det er dine og dine medelevers valg som avgjør dette.

Vi håper imidlertid at så mange som mulig får sine fagønsker oppfylt.

Lykke til!

1. GENERELL INFORMASJON

1.1. STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM

I Kunnskapsløftet er det fem studieforberevende utdanningsprogram:

- ✓ utdanningsprogram for studiespesialisering
- ✓ utdanningsprogram for idrettsfag
- ✓ utdanningsprogram for musikk, dans og drama
- ✓ utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur
- ✓ utdanningsprogram for medier og kommunikasjon

Alle tre utdanningsprogrammene gir generell studiekompetanse og mulighet for videre studier ved høyskoler og universitet. Ved å velge spesielle fagkombinasjoner kan man få spesiell studiekompetanse.

1.2. PROGRAMOMRÅDER

På Vg2 og Vg3 er hvert utdanningsprogram er inndelt i ett eller flere programområder:

Utdanningsprogram for studiespesialisering:	✓ Realfag ✓ Språk, samfunnsfag og økonomi
---	--

1.3. FELLESFAG OG PROGRAMFAG

På hvert utdanningsprogram er det to typer fag: fellesfag og programfag.

I denne katalogen er alle fag oppgitt i uketimer à 45 minutter. (Merk at i Kunnskapsløftets læreplaner og fag- og timefordelinger er timene oppgitt i årstimer i 60 minutters enheter.)

Fellesfag: Dette er felles allmenne, obligatoriske fag som inngår på hvert årstrinn.

Programfag: Programfag er fag som er spesifikke for det utdanningsprogrammet og det programområdet du velger.

I utdanningsprogram for studiespesialisering kreves det at du fordyper deg i programfag fra eget programområde, og det er bestemte krav til valg og sammensetning av fag.

1.4. FAG- OG TIMEFORDELING I UTDANNINGSPROGRAMMET

Fag	Omfang i uketimer (45 min)		
	Vg1	Vg2	Vg3
Fellesfag			
Norsk	4	4	6
Matematikk*	5	3	
Naturfag	5		
Engelsk	5		
Samfunnsfag	3		
Geografi	2		
Fremmedspråk **	4	4	(5)
Historie		2	4
Religion og etikk			3
Kroppsøving	2	2	2
Programfag:			
Fra eget programområde		10	10
Valgfritt programfag		5	5

* Se punkt 1.6

* * Se punkt 1.5

1.5. FREMMEDSPRÅK SOM FELLESFAG

I tillegg til engelsk skal du ha et annet fremmedspråk som fellesfag.

Dette kan leses på to nivåer, nivå I og nivå II. Nivå I er begynneropplæring. Nivå II bygger på nivå I.

Hvis du på Vg1 leste etter nivå II, skal du fortsette med nivå II også på Vg2. På Rissa videregående skole tilbyr vi spansk og tysk som fremmedspråk, tysk både på nivå I og nivå II mens spansk tilbys bare på nivå II.

Fremmedspråk det ikke undervises i:

Hvis du behersker et fremmedspråk godt eller har et annet morsmål enn norsk, svensk eller dansk, kan dette språket være ditt fremmedspråk istedenfor tysk eller spansk. Du må i så fall dokumentere kunnskaper i språket ved å avlegge en privatisteksamen.

Obligatorisk fremmedspråk over tre år:

Elever som går på Vg1 eller Vg2, og som ikke har hatt annet fremmedspråk enn engelsk i grunnskolen, og som ikke er unntatt fra kravet om opplæring i faget (se over), skal i tillegg til å ha faget på Vg1 og Vg2 også ha fem uketimer på Vg3.

En konsekvens av dette er at timer til valg av programfag reduseres med fem uketimer.

1.6. MATEMATIKK: FELLESFAGET OG PROGRAMFAGENE

I studieforberedende utdanningsprogram er fellesfaget matematikk obligatorisk med 5 timer på Vg1 (1T eller 1P) og 3 timer på Vg2 (2P). Dersom du velger 5 uketimer matematikk som programfag på Vg2 (R1 tilbys i Rissa), må du erstatte fellesfaget matematikk på Vg2 med et annet 3-timers realfag (Teknologi og forskningslære X) eller et annet programfag (5-timers).

1.7. PROGRAMFAG I STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM

	Vg2		Vg3	
		t/u		t/u
Realfag	Kjemi (Kjemi 1)	5	Kjemi (Kjemi 2)	5
	Fysikk (Fysikk 1)	5	Fysikk (Fysikk 2)	5
	Matematikk for realfag (R1)	5	Matematikk for realfag (R2)	5
	Biologi 2*	5	Biologi 1*	5
Språk, samfunnsfag, økonomi	Samfunnsøkonomi 1	5	Samfunnsøkonomi 2	5
	Internasjonal engelsk	5	Samfunnsfaglig engelsk	5
	Sosiologi og sosial-antropologi**	5	Politikk og menneskerettigheter **	5
	Breddeidrett I og II	5		

*Faget kjøres annethvert år

**Faget kjøres annethvert år

1.8. EKSAMEN

Eksamen kan være skriftlig, muntlig, muntlig/praktisk eller praktisk.

Du finner opplysninger om eksamensformene for de forskjellige programfagene i kapittel 3. Nærmere orientering om eksamensregler for uttrekk til eksamen blir gitt senere.

1.9. FØRSTEGANGSVITNEMÅL

Med førstegangsvitnemål menes ditt første, opprinnelige vitnemål for fullført og bestått videregående opplæring. Tanken er at elever som kommer mer eller mindre rett fra videregående skole, og som ikke fyller mer enn 21 år i opptaksåret, skal kunne konkurrere om studieplasser på høyskoler og universiteter innenfor en "førstegangsvitnemålkvote" der eldre søkere med ulike alders-, bonus- og tilleggspoeng ikke fins.

50 % av studieplassene er derfor reservert søkere med førstegangsvitnemål. (Noen få studier har ikke slik kvote).

For å få påført vitnemålet en tekst som forteller at du har et førstegangsvitnemål, gjelder følgende:

1. Vitnemålet må være bestått og gi generell studiekompetanse
2. Du må ha gjennomført opplæringen på normal tid, dvs 3 år (4 år i noen spesielle
3. opplæringsløp).
4. Kravet om gjennomført opplæring på normal tid kan utvides til maks 5 år dersom følgende avbrudd kan dokumenteres:
  - a. Inntil ett år med internasjonal utveksling, folkehøgskole, verneplikt eller omsorgsarbeid.
  - b. Inntil ett år ved omvalg av Vg1 eller Vg2.
  - c. Fravær på grunn av langvarig sykdom.
  - d. Innvilget ekstra opplæringstid etter reglene i opplæringsloven § 3-1 femte ledd.
5. Førstegangsvitnemål kan bare bli utstedt én gang til den personen det gjelder.
  - a. Unntaket er dersom vedkommende får endret karakter(er) på grunnlag av klage.
6. Tilleggsfag, eventuelt forbedrede karakterer i fag, vil komme med på førstegangsvitnemålet så lenge de er oppnådd innenfor det ordinære opplæringsløpet, dvs 3 år.

2. FAGVALGET

Her vil du få en orientering om reglene som gjelder for valg av programområde og programfag, tildeling av ekstrapoeng og om studiekompetanse.

2.1. GJENNOMFØRINGEN AV VALGET

Gjennomføringen av valget foregår i februar. Du får utdelt et såkalt "blokkskjema" der programfagene er ordnet i kolonner. Du velger ved å krysse av for fagene du ønsker deg i blokkskjemaet. Du får informasjon om programfagene og reglene du må følge.

2.2. VALG AV PROGRAMOMRÅDE PÅ STUDIESPESIALISERING

Alt etter hvilket programområde og hvilke programfag du velger, vil du kunne oppnå generell eller spesiell studiekompetanse. Spesiell studiekompetanse krever bestemte fagkombinasjoner. (Les mer om studiekompetanse i punkt 2.5.). Det første du må gjøre, er derfor å bestemme deg for programområde:

Programområde for realfag:

Dette programområdet gir deg generell studiekompetanse og mulighet til å oppnå spesiell studiekompetanse med fordypning i matematikk og andre realfag. Du som velger dette programområdet, bør ha interesse og anlegg for matematikk og realfag.

Programområde for språk, samfunnsfag og økonomi:

Dette programområdet gir deg generell studiekompetanse og grunnlag for å søke mange studier ved høyskoler og universiteter. Du som velger dette området, bør ha interesse og anlegg for språk og kultur og/eller samfunnsspørsmål og økonomi.

2.3. REGLER FOR VALG AV PROGRAMFAG PÅ STUDIESPESIALISERING

Når du har valgt programområde, kan du velge programfag. Følgende betingelser må være oppfylt:

- **Minst 30 timer**
Du må ha minst 30 uketimer programfag til sammen i Vg2 og Vg3. (For de som går Vg1 eller Vg2 i år, og som ikke har hatt 2. fremmedspråk i ungdomsskolen, gjelder følgende: minst 25 uketimer programfag og 5 timer obligatorisk fremmedspråk. Se punkt 1.5)

- 20 timer programfag fra eget programområde og 10 timer valgfrie programfag. Av de 30 timer programfag skal minst 20 timer være fra eget programområde, dvs at du velger to programfag i vg2 som du må fortsette med i vg3.
- I tillegg må du lese 10 timer valgfrie programfag (eventuelt 5 timer programfag og 5 timer fremmedspråk, se punkt 1.5).

2.4. REGLER FOR BEREGNING AV TILLEGGSPOENG

Ved opptak til videre studier på høyskole og universitet er det summen av søkerens karakterpoeng og eventuelle tilleggspoeng som legges til grunn. Du kan lese mer om dette på nettsidene til Samordna Opptak:

<http://www.samordnaopptak.no/info/opptak/poengberegning/index.html>

Karakterpoengene er gjennomsnittet av alle karakterene (eventuelt middelveiene hvis et fag har både standpunkt- og eksamenskarakter) på vitnemålet x 10. Hvis gjennomsnittskarakteren er 4,04, blir karakterpoengene altså 40,4 (4,04 x 10).

Tilleggspoeng: Ifølge forskrift om inntak til høyskoler og universitet, kan du få inntil 4 ekstra poeng for fordypning i realfag (gjelder ikke 'X-fag') og/eller annet fremmedspråk enn engelsk. Matematikk R2 og Fysikk 2 og fremmedspråk nivå III gir 1 poeng hver. De andre realfagene gir 0,5 poeng hver.

Andre tilleggspoeng: Ved opptak til noen studier gis det også tilleggspoeng for f.eks. alder, kjønn, praksis eller for prestasjoner på opptaksprøver.

Les mer på www.samordnaopptak.no

2.5. STUDIEKOMPETANSE

Generell studiekompetanse

Generell studiekompetanse betyr at elever som har fullført og bestått et opplæringsløp i et av de fem studieforbereidende utdanningsprogrammene (studiespesialisering, idrettsfag, kunst, design og arkitektur, medier og kommunikasjon eller musikk, dans og drama) har adgang til de fleste høyere utdanningsinstitusjoner i landet som bygger på videregående skole. Ved opptak til disse skolene er det altså karakterene som teller i konkurransen og ikke hvilke fag du har valgt. Dette gjelder f.eks.:

- ✓ universitetsstudier innenfor språkfag, naturvitenskapelige fag, samfunnsvitenskapelige fag, jus, teologi, osv.

- ✓ økonomisk utdanning som Bedriftsøkonomisk institutt (BI), økonomisk-administrativ utdanning ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
- ✓ annen høgskoleutdanning som f.eks. idrettshøgskole, sosionomutdanning, sykepleier-utdanning, musikkutdanning, lærerutdanning, og de fleste andre utdanninger ved de statlige høgskolene.

NB! Vær oppmerksom på at kravene og opptaksreglene kan endre seg for noen skoler. For å være helt sikker på hvilke regler som gjelder for den eller de utdanningsinstitusjoner du er interessert i, bør du ta kontakt med rådgiver.

Spesiell studiekompetanse

Noen studier ved universitet og høgskoler stiller spesielle opptakskrav til søkerne. Ved siden av at opptak ofte krever en høy poengsum (gode karakterer), kreves også spesielle fag og fag-kombinasjoner (som regel realfag) på Vg2 og Vg3, i noen tilfelle er det også krav om yrkespraksis eller dokumenterte ferdigheter. Du må selv undersøke hvilke opptakskrav som gjelder for studiet du er interessert i. Rådgiver vet mer om dette.

Se også nettsidene til Samordna Opptak:

<http://www.samordnaopptak.no/info/opptak/spesielle-opptakskrav/om-spesielle-opptakskrav/>

3. BESKRIVELSE AV PROGRAMFAGENE

Du finner mer utfyllende informasjon om programfagene på nettstedet www.vilbli.no

3.1 PROGRAMOMRÅDE FOR REALFAG

✓ MATEMATIKK R (FOR REALFAG)

Matematikk R kan danne grunnlag for mer krevende matematikkstudier innenfor naturvitenskap, teknologi, datafag, undervisning og økonomi.

Matematikk R1 og Matematikk R2 består hver av 5 uketimer. Matematikk R2 bygger på matematikk R1, som igjen bygger på matematikk 1T.

HOVEDOMRÅDER I R1

- ✓ Geometri
- ✓ Algebra
- ✓ Funksjoner
- ✓ Kombinatorikk og sannsynlighet
- ✓ HOVEDOMRÅDER I R2
- ✓ Geometri
- ✓ Algebra
- ✓ Funksjoner
- ✓ Differensiallikninger

SLUTTVURDERING:

Det gis én standpunktarakter i R1 og én i R2.

Elevene kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen i både R1 og R2.

✓ BIOLOGI

Biologi tilbys som to programfagenheter: Biologi 2 på Vg2 og Biologi 1 på Vg3.

Programfagenhetene er bygd opp slik at de kan velges uavhengig av hverandre, det vil si at du kan ta Biologi 2 før Biologi 1. Begge har et omfang på 5 timer i uka.

Programfagenhetene er strukturert i hovedområder.

BIOLOGI 1

HOVEDOMRÅDER I BIOLOGI 1

- ✓ Den unge biologen
- ✓ Cellebiologi
- ✓ Fysiologien til mennesket
- ✓ Funksjon og tilpasning
- ✓ Biologisk mangfold

BIOLOGI 2

HOVEDOMRÅDER I BIOLOGI 2

- ✓ Den unge biologen
- ✓ Energiomsetning
- ✓ Genetikk
- ✓ Bioteknologi
- ✓ Økologi
- ✓ Evolusjon

SLUTTVURDERING:

Det gis standpunkt karakter i begge fag.

I Biologi 1 kan elevene trekkes ut til muntlig prøve.

I Biologi 2 kan elevene trekkes ut til muntlig prøve eller skriftlig prøve.

✓ FYSIKK

Fysikk tilbys som en 5-timers programfagenhet for Vg2 (Fysikk 1) og en 5-timers programfagenhet for Vg3 (Fysikk 2). Fysikk 1 bygger på fellesfagene naturfag og matematikk fra Vg1. Fysikk 2 bygger på Fysikk 1. Det er en fordel om elevene arbeider med matematikk R parallelt med fysikken.

FYSIKK 1 OG FYSIKK 2

FELLES HOVEDOMRÅDER:

- ✓ Klassisk fysikk
- ✓ Moderne fysikk
- ✓ Å beskrive naturen med matematikk
- ✓ Den unge forskeren
- ✓ Fysikk og teknologi

Begge kursene inneholder historisk og filosofisk stoff, eksperimenter og teorier. Opplæringa bygger i stor grad på forsøk og øvinger. Fysikk 1 har et klart beskrivende preg.

SLUTTVURDERING:

Det gis én standpunkt karakter i Fysikk 1 og én standpunkt karakter i Fysikk 2.

I Fysikk 1 kan eleven trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen.

I Fysikk 2 kan eleven trekkes ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

✓ **KJEMI**

Kjemi tilbys som to 5-timers programfagenheter, Kjemi 1 på Vg2 og Kjemi 2 på Vg3. Kjemi 2 bygger på Kjemi 1. Kjemifaget er ment å gi en innføring i kjemiens betydning i dagliglivet. Kjemikere er viktige bidragsytere i utviklingen av bioteknologi, nanoteknologi, medisin, farmasi, miljøfag, nye materialer og nye energikilder.

KJEMI 1

HOVEDOMRÅDER I KJEMI 1

- ✓ Språk og modeller i kjemi
- ✓ Metoder og forsøk
- ✓ Vannkjemi
- ✓ Syrer og baser
- ✓ Organisk kjemi 1

KJEMI 2

HOVEDOMRÅDER I KJEMI 2

- ✓ Forskning
- ✓ Analyse
- ✓ Organisk kjemi 2
- ✓ Redoksreaksjoner
- ✓ Materialer

SLUTTVURDERING:

Det gis én standpunktkarakter i Kjemi 1 og én i Kjemi 2.

I Kjemi 1 kan elevene trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen.

I Kjemi 2 kan elevene trekkes ut til skriftlig eksamen eller muntlig-praktisk eksamen.

✓ **TEKNOLOGI OG FORSKNINGSLÆRE**

Vår skole tilbyr Teknologi og forskningslære som en 3-timers programfagenhet, Teknologi og forskningslære X1. Dette faget er spesielt beregnet på elever på Vg2 som velger matematikk R1 som programfag.

HOVEDOMRÅDER I TEKNOLOGI OG FORSKNINGSLÆRE X:

- ✓ Den unge ingeniøren
- ✓ Den unge forskeren
- ✓ Teknologi, naturvitenskap og samfunn

SLUTTVURDERING I TEKNOLOGI OG FORSKNINGSLÆRE X:

Elevene skal ha standpunktkarakter i faget.

Elevene kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen.

3.2 PROGRAMOMRÅDE FOR SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI

✓ ENGELSK

Engelsk er et programfag som består av tre ulike programfagenheter: Internasjonal engelsk, Samfunnsfaglig engelsk og Engelskspråklig litteratur og kultur. Internasjonal engelsk tilbys på Vg2. Elever som har hatt Internasjonal engelsk på Vg2 og ønsker å fortsette med engelsk på Vg3, må her i Rissa velge 5-timerskurset Samfunnsfaglig engelsk.

INTERNASJONAL ENGELSK

Denne 5-timers programfagenheten tilbys på Vg2. Faget består av tre hovedområder som igjen er delt inn i ulike emner og innbefatter både språk, litteratur, medier og kultur, i tillegg til et større fordypningsarbeid.

HOVEDOMRÅDER I INTERNASJONAL ENGELSK:

- ✓ Språk og språklæring
- ✓ Kommunikasjon
- ✓ Kultur, samfunn og litteratur

SAMFUNNSFAGLIG ENGELSK

Samfunnsfaglig engelsk består av tre hovedområder som igjen er delt i ulike emner. De fleste er knyttet opp mot samfunnsmessige forhold i fortid og samtid i den engelskspråklige verden, i tillegg til de rent språklige målene.

HOVEDOMRÅDER I SAMFUNNSFAGLIG ENGELSK:

- ✓ Språk og språklæring
- ✓ Kommunikasjon
- ✓ Kultur, samfunn og litteratur

SLUTTVURDERING:

For alle programfagenhetene gjelder følgende: Du får én skriftlig og én muntlig standpunkt karakter.

I tillegg kan du trekkes ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen.

✓ POLITIKK, INDIVID OG SAMFUNN

Programfaget Politikk, individ og samfunn består av fire programfagenheter: Sosialkunnskap, Samfunnsgeografi, Sosiologi og sosialantropologi, Politikk og menneskerettigheter. På Rissa videregående skole tilbyr vi følgende programfagenheter: Sosiologi og sosialantropologi og Politikk og menneskerettigheter. Programfagenhetene kjøres annethvert år, slik at vg2 og vg3 elevene går i samme gruppe.

SOSIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI

HOVEDOMRÅDER I SOSIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI:

- ✓ Samfunnsvitenskapelige tenkemåter
- ✓ Kulturforståelse
- ✓ Sosialisering
- ✓ Produksjon og arbeid
- ✓ Fordeling av goder

POLITIKK OG MENNESKERETTIGHETER

HOVEDOMRÅDER I POLITIKK OG MENNESKERETTIGHETER:

- ✓ Politiske prosesser og institusjoner
- ✓ Demokrati og medborgerskap
- ✓ Internasjonale politiske systemer og aktører
- ✓ Internasjonale samarbeidsforhold og konflikter
- ✓ Menneskerettighetenes verdigrunnlag
- ✓ Menneskerettighetene i politisk praksis

SLUTTVURDERING:

For begge programfagenhetene gjelder at elevene skal ha standpunktkarakter.
For Sosiologi og sosialantropologi gjelder at elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen.
For Politikk og menneskerettigheter gjelder at elevene kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

✓ **SAMFUNNSØKONOMI**

Faget består av samfunnsøkonomi 1 og samfunnsøkonomi 2. Fagene bygger på hverandre, og du må ha gjennomført samfunnsøkonomi 1 før du kan ta samfunnsøkonomi 2.

Faget samfunnsøkonomi skal bidra til å gi innsikt i økonomiske prosesser og sammenhenger både nasjonalt og internasjonalt. Videre skal faget motivere for samfunnsengasjement og aktiv deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Samfunnsøkonomisk forståelse vil gi et bedre grunnlag for å delta i samfunnsdebatten og foreta økonomiske valg.

SAMFUNNSØKONOMI 1

HOVEDOMRÅDER FOR SAMFUNNSØKONOMI 1

- ✓ Markeds-teori
- ✓ Nasjonal-regnskap og økonomisk vekst
- ✓ Arbeids-marked og arbeids-ledighet
- ✓ Prisvekst og penge-politikk
- ✓ Inntektsfordeling og miljø-problemer
- ✓ Internasjonal økonomi

SAMFUNNSØKONOMI 2

HOVEDOMRÅDER FOR SAMFUNNSØKONOMI 2

- ✓ Markeds-teori
- ✓ Økonomisk vekst
- ✓ Arbeidsledighet og økonomisk politikk
- ✓ Inntektsfordeling og miljøproblemer
- ✓ Internasjonal økonomi

SLUTTVURDERING

For begge programfagene gjelder at elevene skal ha standpunktkarakter.

I Samfunnsøkonomi 1 kan elevene trekkes ut til muntlig eksamen. I Samfunnsøkonomi 2 kan elevene trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

VALGFRITT PROGRAMFAG

✓ BREDDEIDRETT

Breddeidrett tilbys på vg1 og vg2 som et fag du kan ta fra annet programområde.

Faget teller inn i din fagkombinasjon.

Faget legges på timeplanen som 4t/u, 1 t/u er samlet til felles samlinger i løpet av året.

HOVEDOMRÅDER I BREDDEIDRETT:

- ✓ Idrettsaktiviteter
- ✓ Basistrening
- ✓ Fysisk aktivitet og helse

SLUTTVURDERING:

Elevene skal ha standpunktkarakter.

Elevene kan trekkes ut til en praktisk-muntlig eksamen.